

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-16

6.1.2022

Tryg Forsikring NUF

Bilansvar

Oppreising - påkjørsel bakfra – moped – grovt uaktsomt – bal. § 4 – skl. § 3-5.

Skadelidte ble påkjørt bakfra av en bil (skadevolder), da han kjørte moped. Av politidokumentene fremgikk at det var vått, bar vei, dårlig sikt og mørkt u/belysning. Videre at fem hester som hadde kommet seg ut av innhegningen sin hadde vært en medvirkende faktor til at sammenstøtet skjedde. Skadelidte opplyste at han kjørte sakte pga. hestene. Skadevolder fikk pålegg for overtredelse av vtrl. § 31 første ledd, jf. § 3. Selskapet avsto krav om oppreisningserstatning. Saken reiste spørsmål om skadevolder hadde opptrådt grovt uaktsomt ved kjøringen. Nemnda bemerket at hastighetsgrensen på stedet var 60 km/t, mens skadevolders fart var 40 km/t, noe som tilsa at han hadde hensyntatt "ordinære" vansker på stedet. Etter en konkret vurdering av de faktiske forholdene, uttalte nemnda at skadevolders uoppmerksomhet måtte ha vært kortvarig. Slik saken stod for nemnda kunne den ikke se at det var sannsynliggjort utvist grov uaktsomhet, og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Skadelidte (f. 1959) ble påkjørt bakfra, da han kjørte moped på vei til jobb 17.10.17 kl. 05:56, jf. politiets anmeldelse. Skadelidte har krevd erstatning av sin ansvarsassurandør, Gjensidige Forsikring. Den saken er avgjort i FinKN 2022-17.

I utrykningsnotat fra "Lege luftambulansen" av samme dag, er under "Aktuelt" notert:

Måtte bremse ned sin motorsykkel pga noen løse hester i veibanen. Ble påkjørt bakfra og sykkel falt på siden. Lite energi i sammenstøt. Brukt hjelm og motorsykkeldress. Klager over smerter i rygg.

...

I journalnotat opprettet ved thorax kirurgisk avdeling, S., 17.10.17 heter det "... Begrenset traume. Påkjørt bakfra av en bil i ukjent fart mens han kjørte sakte på sin moped. ...".

Av politidokumentet "Anmeldelse av vegtrafikkulykke" 18.10.17 fremgår at fartsgrensen var 60 km/t, det var vått, bar vei, dårlig sikt med nedbør og mørkt u/belysning. Videre at situasjonen oppsto "... I forbindelse med at det har vært flere hester som har komt ut i veibanen, har kjøretøy A kjørt på Kjøretøy B bakfra. Det er uvisst om kjøretøy B har stått stille eller vært i fart". Det fremgår videre at det ikke var noen spor i veibanen som kunne si om bilen hadde bråbremsset eller ikke. Fem hester hadde kommet seg ut av innhegningen ikke så langt fra ulykkesstedet og skal ha vært en medvirkende faktor til sammenstøtet. Under "Andre opplysninger" står det:

Dette var en morgen som det var svært mørkt ute. Det regnet og var mørke skyer. ... manglet gatebelysning like i området hvor ulykken hadde skjedd. Dette gjorde at sikten generelt var dårlig.

Det hadde komt inn melding om hester som løp i veibanen til operasjonssentralen rett forut for når ulykken inntraff.

Politidokumentene inneholder også flere bilder som viser forholdene på stedet.

I Avhør av skadevolder 18.10.17 heter det:

...

... han plutselig fikk øye på flere hester i veibanen foran seg. Nesten samtidig som han oppdaget disse, kjørte han på en moped som var foran han i veibanen. Han kunne ikke si noe om han hadde sett denne mopeden forut for når han kjørte på den, men han hadde ikke sett den før han kjørte inn iden. ...

Skadevolder viste også til at manglende gatebelysning, sammen med at det "plutselig var flere hester som løp i veien foran han, kan ha gjort at han ikke fikk med seg mopeden som han kjørte inn i. Han ble veldig distraheret av hestene.". Han kjørte i 40 km/t. "På spørsmål om mistenkte fikk med seg om mopeden stod stille eller om den var i bevegelse, svarte han at dette hadde han ikke fått med seg. Det hele gikk så fort."

Skadevolder erkjente opprinnelig ikke straffeskyld og vedtok heller forelegg. Han viste til at "hestene, gatebelysningen som plutselig forsvant og dårlig vær (var) grunnen til ulykken".

I avhør med skadelidte 18.10.17 fremgår at han på vei til jobb ble:

...

... vinket på av en person. Denne personen fortalte at det var løse hester i veien. Fornærmede tenkte da at han ville kjøre sakte. ...

Fornærmede mente han kjørte i ca 15 km/t langs D. mot J. Da han kom ca midt på D. ble han oppmerksom på 4 hester like ved veien. Han sakket farten noe mer.

Nesten samtidig ble han oppmerksom på en bil i speilet sitt. Den kom i høy hastighet. Han tenkte at bilen ikke hadde fått melding om hestene som var løse. Fornærmede trodde bilen hadde sett han og var på vei forbi på utsiden av han. Da ble han kjørt i bakfra. Han ble kastet noe rundt og landet etter hvert på ryggen. Dette skjedde veldig fort for fornærmede.

Personen som hadde kjørt bilen hadde kommet ut og kjeftet på fornærmede for å ha kjørt så sakte. ...

Skadelidte opplyste at det var vått og mørkt ute, at veien var veldig mørk og at det ikke var gatelys. Det regnet imidlertid ikke akkurat da han kjørte.

Det fremgår av skadevolders skademelding av 22.10.17 at han kjørte 40 km/t da situasjonen oppstod og i kollisjonsøyeblikket:

... På RV... var det ingen gatelys som fungerte. Det er en medvirkende årsak til kollisjonen. Mopedisten foran meg hadde stoppet som følge av at hester løp i den mørke veibanen. Alt skjedde så ufattelig fort. Mopedist stoppet midt i veibanen som følge av de løpende hestene i veibanen. Kollisjon som oppstod var helt uunngåelig. Dersom gatelysene hadde vært operative ville ulykken vært unngått, da hestene ville vært oppdaget på et mye tidligere tidspunkt. ...

I skademelding av 26.10.17 heter det at skadelidte skulle på jobb og kjørte hjemmefra ca. kl. 05:30. Fartsgrensen var 60 km/t, og han kjørte ca. 40 km/t:

... (automatisk scooter som ikke kjører fortere). Jeg senket farten da jeg så en bil med blinklys på stående i veikanten på motsatt kjørefelt & sjåfør i denne bilen stod langs min kjøreretning (ropte til meg at jeg måtte være forsiktig for det var hester løs som løp på veien. Jeg senket farten til 10-15 km/t ettersom jeg så hestene i veien & kjørte med denne farten videre da jeg plutselig kjente sammenstøt bakfra (en bil). Jeg ble kastet av mopeden & lander på asfalt med ryggen etter å ha blitt kastet flere meter i luften. Sjåfør i bil B kom ut ... & spurte hvorfor jeg kjørte så sakte. ...

Av epikrise etter innleggelse 17.- 18.10.17, skrevet 27.10.17, fremgår:

... Fall mot øvre del av rygg

Traume-CT initialt beskrevet negativ, men har sterke smerter Th3-4 i midtlinjen, og regranskning av bilder viser udislokert fraktur i Th4, betraktes som helt stabil.

Politimesteren utferdiget forelegg for overtredelse av vtrl. § 31 første ledd, jf. § 3 for "uten å være tilstrekkelig hensynsfull, aktpågivende og varsom, idet han ikke var oppmerksom på at

forankjørende moped bremsset på grunn av hindringer i veibanen", som medførte kollisjon og mindre materielle skader og lettere personskader, jf. vedtak 30.10.17. Forelegget ble opprinnelig ikke vedtatt, men etter at rettsmøte i tingretten var berammet, ble det vedtatt 24.11.17.

Journalen og en bekreftelse fra skadelidtes fastlege datert 12.7.19 viser at skadelidte har vært sykemeldt, med gradvis tilbakevending til arbeid frem til og med 12.10.18. Selskapet har erkjent erstatningsansvar for ulykken, men det avslo oppreisningserstatning 26.8.20.

Selskapets rådgivende lege har 29.1.21 uttalt at deler av ryggplagene, tilsvarende 10 % varig medisinsk invaliditet, er forårsaket av ulykken.

Skadelidte har i det vesentlige anført at han har krav på oppreisningserstatning, ettersom skadevolder opptrådte grovt uaktsomt. Oppmerksomheten til føreren var ikke rettet mot trafikkbildet. Han oppdaget verken hestene som løp i veien, skadelidte som senket sin fart eller bilen som sto på den andre siden av kjørefeltet og varslet om hindringen i veien. Det at skadevolder overhodet ikke så mopeden til tross for at bilen hadde frontlys og mopeden i tillegg hadde lys, tilsier at føreren hadde lengre tids uoppmerksomhet og for høy fart. Dette må anses som sterkt klanderverdig, og et markert avvik fra en vanlig forsvarlig handling jf. Rt-2009-6. Skadevolder fikk forelegg. Han hadde ikke fulgt tilstrekkelig med i trafikkbildet foran seg, og foretok uansett en feilfordeling av oppmerksomhet, jf. Rt-2004-712 og LB-2007-59903. At det var mørkt og manglet gatebelysning i området hvor hendelsen inntraff, skjerper aktsomhetsplikten, og skadevolder burde da ha senket farten. Skadelidte har vist til FinKN-2017-264 der motlys tilsa en større oppmerksomhet.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er grunnlag for oppreisning, jf. bal. § 4 jf. skl. § 3-5, ettersom skadevolder ikke har påført personskaden ved å utvise grov uaktsomhet. Skadelidte opplyste at han som følge av kunnskap om hestene i veien kjørte i rundt 15 km/t. Skadelidte ble oppmerksom på fire hester i veien, og sakket farten enda mer. Skadelidte forklarte at han nesten samtidig ble oppmerksom på motpart i speilet, og tenkte at skadevolder ikke hadde fått beskjed om hestene, før han ble påkjørt. Et øyeblikks uoppmerksomhet hos skadevolder, som følge av at skadevolder ble distraheret av løse hester i veien, er ikke tilstrekkelig til at kjøringen kan anses som grovt uaktsom. I FinKN-2018-507 var det kraftig regn og skadevolder klarte ikke å stanse bilen i en rundkjøring etter et øyeblikks uoppmerksomhet. Dette gjorde at kjøringen ikke kunne anses som grovt uaktsom. I FinKN-2016-472 hadde skadevolder kjørt inn i skadelidtes bil bakfra, på en forkjørsvei. Sammenstøtet skyldtes at skadevolder ikke var oppmerksom på at skadelidtes bil stanset opp for å slippe frem et annet kjøretøy. Skadevolder ble ilagt et forelegg etter hendelsen, men nemnda konkluderte med at skadelidte ikke hadde sannsynliggjort grov uaktsomhet hos skadevolder som følge av et øyeblikks uoppmerksomhet.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om skadelidte har krav på oppreisningserstatning.

Etter bilansvarsloven § 4 annet punktum er bilansvarsforsikringsselskapet ansvarlig for oppreisning for ikke-økonomisk skade dersom skadevolder har utvist grov uaktsomhet, jf. skadeserstatningsloven § 3-5. Det følger av Rt-2004-499 at det kreves et markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte for at en handling eller unnlatelse skal anses som grovt uaktsomt, se avsnitt 32.

Det er kravstiller, skadelidte, som må sannsynliggjøre at vilkårene for oppreisningserstatning er oppfylt, herunder at skadevolders handlemåte kan karakteriseres som grovt uaktsom.

Påkjørselen fant sted tidlig på morgenen. Det var mørkt og veibelysningen hadde falt ut. I tillegg hadde hester kommet seg ut i veibanene. Skadelidte var blitt gjort oppmerksom på hestene av en person og hadde senket farten på mopedene til ca. 15 km/t og ytterligere da han fikk øye på hestene. Dette skjedde samtidig med at han i speilet ble oppmerksom på en bil som kom bakfra i "høy hastighet". Skadelidte antok at bilføreren ikke var kjent med at det var hester i veibanen.

Dette bekreftes av skadevolders forklaring. Han har opplyst at "han plutselig fikk øye på flere hester i veibanen foran seg. Nesten samtidig som han oppdaget disse, kjørte han på en moped som var foran han". Hastighetsgrensen på stedet var 60 km/t. Skadevolders fart var 40 km/t. Han har ikke kunnet si noe om hvorvidt han hadde sett mopeden før han kjørte inn i den. Når det er tilfellet, er det vanskelig å si om det her er tale om en langvarig eller kvalifisert uoppmerksomhet. Til dette kommer at veibelysningen hadde falt ut og at den reduserte hastigheten tilsier at han har hensyntatt "ordinære" vansker på stedet. Dette tilsier at skadevolders uoppmerksomhet må ha vært kortvarig, og skyldes det uventede synet av hestene i veibanen.

Slik saken står for nemnda, er nemnda enstemmig kommet til at det ikke er sannsynliggjort utvist grov uaktsomhet.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Lise Karlsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).